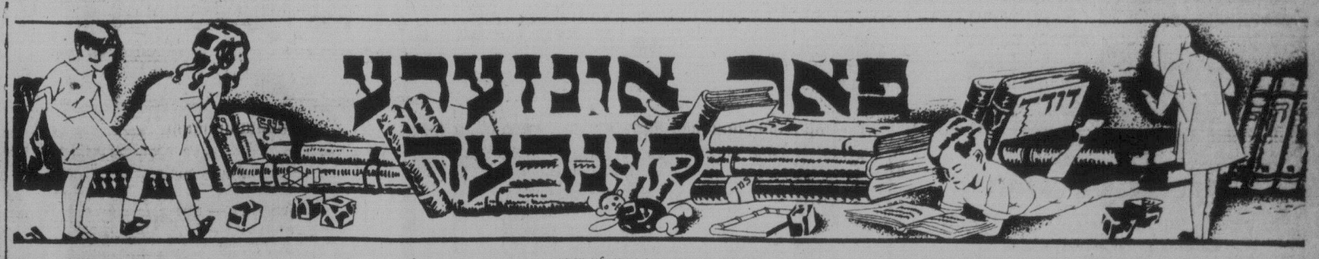

א חנוכה-מתנה

פון פרומע שרה

פערעלע האט ניט געהאט קיין טאטע-מאמע, האט זי געוואוינט מיט איר באבען אין א קלעער שטוב אויף דער איסט סייד. די באבע, אן איינגעדאכטע, קליינע אלטישקע, האט פארקויפט בייגל אין מארק און אז פערעלע איז עלטער געווארן, האט זי איר ארויסגעהאלפן פארקויפן "קענדי" נאך "סקול".

איינמאל — פאר חנוכה איז דאס געווען — האט די באבע גע־וואלט איבערראשן פערעלען מיט א חנוכה־מתנה. איז זי אוועק אין מארק זייער פרי, ווען ס'איז געווען נאך זייער קאלט. זי איז געשטאנען און פארקויפט בייגל שרייענדיק:

— הייסינקע בייגל, פרישינקע, ערשט פון אויוון! צוויי סענט א שטיק! קויפט, קויפט בייגלאך הייסינקע, צוויי סענט, צוויי סענט! . .

ס'איז שוין געווען שפעט, פינסטער, און אין דרויסן איז נאך קעלטער געווארן. האט די באבע זיך איינגעוויקלט אין שאל, איינגע־פארטשעט און מיטן קאשיק אין האנט אוועק אין א קראם קויפן פאר פערעלען א פופע. קוים וואס די באבע האט זיך דערשלעפט צו א קראם, זיך אריינגערוקט מיטן גרויסן קאשיק, געזומען באקוקן באטאפן אלע שפילעכלאך, פרעגנדיק וויפל קאסט דאס און וויפל קאסט יענעס אין ציילנדיק אירע פענינס אלע וויינע.

דער קרעמער, א דאנערע איד מיט מיט ברילן איפן שפיץ נאז, האט זיך קעלטער געווארן, האט די באבע זיך איינגעוויקלט אין שאל, איינגע־פארטשעט און מיטן קאשיק אין האנט אוועק אין א קראם קויפן פאר פערעלען א פופע. קוים וואס די באבע האט זיך דערשלעפט צו א קראם, זיך אריינגערוקט מיטן גרויסן קאשיק, געזומען באקוקן באטאפן אלע שפילעכלאך, פרעגנדיק וויפל קאסט דאס און וויפל קאסט יענעס אין ציילנדיק אירע פענינס אלע וויינע.

דער קרעמער, א דאנערע איד מיט ברילן איפן שפיץ נאז, האט זיך אויפגערופן: — א, וואס? די "דאלי" וויפל קאסט? א טייערע "דאלי", אן אנטיק. דאס איז סאמע זיידנס. אין איר זעט?

ער גיט א קוקעטש, אין די פופע שרייט "מאמע, מאמע!"

— נו, ווי געפעלט אייך אזא "דאלי"?

— זאגט שוין וויפל קאסט די ליאלקע? — האט די באבע גע־פרעגט מיט שרעק, ציילנדיק די פענינס פון איר קניפל.

דער קרעמער האט אריינגערוקט די ברילן, א שמארע געטאן מיט דען נאז: — די "דאלי" דארף קאסטן דריי דאלאר, נאר ביי אייך וועל איך נעמען צוויי.

די באבע האט איבערגעציילט דאס געלט: — איך בעט אייך, ווייזט אן אנדערע, א בילליגערע. — האט זי קוים אריסגערעדט, טראנ־סנדיק: "אוי, ווען איך זאל קאנען קויפן א שיינע ליאלקע פאר מיין פערעלען. ווי וואס דאך קיינמאל ניט געהאט קיין אמת'ע פופע, מיין ארים קינד". האט די באבע געזופצט.

דער קרעמער האט געקוקט מיט רחמנות אויף דער אל־טער באבע און זיך אנגערופן: — אי, באבעניו, איך האב געהאט א טעות. די "דאלי" קאסט נאר איין דאלאר. יא, ס'האט געהאט א טעות.

דער באבעס פנים האט זיך צעשטראלט, און מיט ציטערדיקע פינגער האט זי געגומען ציילן די פענינס דעם קרעמער אין דער האנט אריין. דער קרעמער האט געקוואקן, זעענדיק דער באבעס פרייד.

די באבע האט איינגעוויקלט די פופע אין איר שאל און ארויס א פרייליכע, זאגנדיק: — א גוטע נאכט, א גוטע נאכט!

דער קרעמער האט געענטפערט: — א גוטע נאכט, א גוט יאר, זאל אייער אייניקל פארגיין די "דאלי געזונטערהייט!

אז די באבע איז געקומען אהיים, האט זי די ליאלקע פארזיכ־טיק אריינגעלייגט צו פערעלען אין בעט און האט געקוואקן: אוי, סארא פופע, סארא פופע!

אבער וואו איז דאס פערעלע אזוי שפעט? — האט זי גענומען איבערקלערן. אין שטוב איז געווען קאלט. האט די באבע געמאכט דעם אויוון, אנגעשאטן שפענער. דער אויוון האט זיך צעפלאקערט, און ס'איז געווארן וואארמער. האט די באבע אנגעריבן בילבעס אין גענ־מען פרעגלען לאטקעס . . .

פערעלע האט אויך געוואלט קויפן דער באבען א חנוכה־מתנה. איז זי ניט געגאנגען אין "קיול" אין א גאנצן טאג פארקויפט "קענדי". פארן גלעלט האט זי געקויפט דער באבען א נייע פאטשייקע. די באבע זאל ניט פריר.

פערעלע איז אהיימגעלאפן א גליקלאכע. אז זי איז אריין אין שטוב, איז די באבע געווען ברוגז: — וואס ביסטו געקומען אזוי שפעט? איך בין געווען אומרואיק . . .

האט פערעלע שנעל אויפגעפאקט די פאטשייקע אין זי אנגע־זאגט דער באבען מיט א ליבטיקן שמייכל.

די באבע האט פערעלען געקישט. געוויינט פאר פרייד אין דער־לאנגט איר די ליאלקע.

פערעלע האט אויפגעעפנט א פאר גרויסע אויגן אין גענומען שלעפן דער באבען טאנצן.

אט אזוי האבן זיי זיך געפריים אין געגעסן חנוכה-לאטקעס.

("קינדער זשורנאל").

רעטענישן • פון קינדער

רעטענישן וואס קינדער האבן צוגעשיקט

21. ס'האט אויגן און קאן ניט זעען.
22. ס'האט אן עק און קאן די פליגן ניט אפטרייבן?
23. א מאן האט געהאט דריי בריי לעטן — א רויקן, א גרינעם און א ווייסן. ער האט אויסגעגעבן דעם גרינעם און דעם ווייסן, איז אים געבליבן דער רויטער?

(יזכבר לעוויצקי)

24. א פריצעל טראגט א סך קליידער, דער וואס נעמט אראפ דאס ערשטע קלייד ווייסט ניט, אבער ווען ער נעמט אראפ אלע — ווייסט ער? (הינדע לוהוויק)

25. צוויי מייערן, איינער איז א ווייסער און דער צווייטער א גע־לער. אז מען וויל ארין אינם נעלן מוז מען פריער צעברעכן דעם ווייס מען?

(נעטי פאגל)

אנגעפירט פון א נרופע לערער

פעסעלע און העסעלע אויפן נארד פאל

פון רחל לוריע

זיי זיינען צוויי קינדער פון בראנזי אט גיב איך זיך נאר א קער און א דריי,
געוואלט מיט שנייבאכן און זיידן זיך וועל איך אויסבאקן אייך לאטקעלאך
זעען פון שניי,
אין איר וועט עסן זיי.

אין רעכטן ווינטער ברען.
האבן זיי געגומען דעם גילדענעם שליטל,
שליטל,
געקומען זיי ביידן גוט יום טוב ביטן,
און קעלט ניט געליטן.

"שנייבאכע און שניזיידיע" קלאפן זיי
אן,
מיר קומען צו אייך מיט א גילדענער
מאן,
קומט ארויס, קוקט אונז אן.

א קינדערלאך מיינע, איר טייערע
נעסט
זייט געקומען צו אונז אין אזוינע
פרעסט,
קומט ארין, זעצט זיך, עסט.

"נו, שא, ווילן מיר ניט קיין ווארי־מע טיי,
ווילן מיר זעען דעם זיידעלן פון שניי,
אבער גיכער, איינס, צוויי".

—דער זיידע פון שניי האט גע־ליינט זיך שלאפן.
באבעלע, מיר זעען אים, די טיר איז אפן,
דאס מאל ניט געטראפן.

גיט זיך שניזיידעלע א כאפ פונם שלאף,
גענעצט ער מיט ווייסן פראסט:
אוף־אף־פיף־פאף,
און ברומט נאך צו: פיף, פאף.

פון וואנען זשע האט איר זיך גענו־מען?
מיר זיינען אהער פון בראנזוויל געקו־מען,
און הער אויף צו ברומען.

בראנזוויל אמאל האט געהאט א סך ציגן,
הייסן וזינן מאמעס קינדער אין ווינן,
קאן שניי זויים ניט לינן.

דערווייל האבן ביידע דעם נארד פאל באטראכט
"וואס פליט מען דא אזוי!" האבן זיי געלאכט,
און געזאגט אומבראכט.

אבער ליבע שנייבאבע און שניזיידע,
לעבט איר נעבאך אין אריסקייט ביי־דע
אויפן פאלטן שניי דא.

ארים לעבן מיר דען דא? אר גייט שוין שניי!
מיט פערל פון איין אין דימענטן פון שניי!
דעם נאר ווי בלישטשען זיי.

קומען אונז אזעלכעס זאגן איז ניט שיין,
וואהרט אונזערע רייכטימער צו פאר־שטיין
זייט איר שנעקעס צו קליין.

מר. ווייטבאנס פארלעזונג איז גע־ווען איין אויסנאם. דער געזאנגס פאר־איין האט געזונגען א פאר נומערן,
וועלכע האבן אויסגענומען ביים גאנצן עולם און מר. דזשייקאב איז באלונג־נעווארן מיט א שטורעם פון אפלאדיס־מענטן, וועלכע ער האט כשר פארדינט,
און דער סחעטש, — דאס האט גאר גענומען דעם עולם. מען האט זיך זייער פיין אמוזירט.

נאך דעם קאנצערט האט דער סאר־שער טשערמאן, מר. לעווינטאן, געבעד־טען דעם עולם צו די לאטקעס פון הערכע דער עולם האט זייער הנאה גע־האט.

אן ארקעסטער האט אנגעפאנגען שפיל, א שער אין דער עולם האט זיך אויפגעגעלאזט אויף דעם וואלינער שטיינער. יונג און אלט האבן פאר־בראכט זייער פיין.

* * *

זונטאג, דעם 6טן דעצעמבער, איז פארנעקומען איינע פון די שעסטע פארטיס פאר די קינדער פון בית יתר־מים, דורכגעפירט פון דער יידיש סאר־טייטר אין דער גוירקס אקזיקערי. ארום 4 דעם זייגער זיינען זיך די קאמיטעט פון א גרופע קינדערלאך פון קינדער־גארטן, — ווערכער עקזיסטירט שוין חדשים — האבן דורכגעפירט אייניר־קע נומערן, ווי דערקלאמאציעס און מעגע אין א פאנטאמימע פון א קעניג. ערערער האט זיכער געפיילט, אז דאס אונזער מי ניט אומזיסט.

עס איז אויך פארגעקומען פון א גרויסער גרופע קינדער א בילד פון חנוכה, גלייך האט מען געזעען אז אויף דער בינע איז אויסגעגאסן דער צער פון דער אידישער געשיכטע. עס זיצט א זיידע און דערציילט זיין אייניקל די געשיכטע פון חנוכה. און אזוי זעט איר ווי וואונדערבאר עס ווערן ארויסגע־ציגן א צאל קינדער אין דער דערציי־לונג, יעדעס קינד פירט דורך זיין ראל פינקטלאך. א קינד בעגעט חנוכה ליכטלאך. און אייך ווייזט זיך אויס, אז אלע אנווענדע בעגעטן מיט מיט זיי. און ווידערלאך האבן מיר טאקע אלע געבענשט די קינדערלאך מיט לאנגע, נעזונטע יאר.

* * *

ר. שטיימאן, דער פרעזידענט, האט באדאנקט אלעמען פאר זייער גוטער ארבעט. עס האבן געערעט מר. פרייס־מאן און מר. מ. זקאטניקאו. עס איז אנגענומען געווארן אז מאכן א קאמי־פיין פאר נייע מיטגלידער. דער עולם האט פארבראכט ביי שיין געדעקטע טישן ביז שפעט אין דער נאכט.

פאנגנדע זיינען אנווענד געווען: ר. שטיימאן, נ. ווייניו, א. אורעצקי, מ. זקאטניקאו, פלעקמאן, פליישמאן, פ. סטאן, ח. באראזיצקי, ש. ז. פ. נאר, א. פרידמאן, פ. דאלגאי, ד. סינאר, י. גאלדין, ראסקין, רינגער, א. גרינבערג, מ. ס. נאר, ב. גרינבערג, לישטיין, פייב־באום, אייבלס און סוכאראוו.

* * *

דעם 29טן נאוועמבער האט די ליי־באוויטשער בקור חולים אפנעשלאפן־טן וואלן פאר באאמטע. מ. זקאטניקאו. עס האט אפגענומען דעם יערלאכן פינאנצי־נעמען געווארן אז מאכן א קאמי־פיין פאר נייע מיטגלידער. דער עולם האט פארבראכט ביי שיין געדעקטע טישן ביז שפעט אין דער נאכט.

* * *

דער מיטער פאראיין פון תלמוד תורה האט געגעבן א סורפריז פארטי פארטי ציקיטס און אנערקענונג און צוגעזאגט קורץ עוועניו, לבבות זייער. זילבערנער און פרעסה צו חתונה. מרס. אפטער איז געווען פאר־דעם קאמיטעט און צו אלע מיטגלידער מיט זייערע פרייען. אין קינדער פאר ערט $5.00 פאר דער תלמוד תורה. אלע די פרעזענט. נאכן באנעפט האט זיך האבן פארבראכט זייער א שיינעם געדעקטע טישן.

* * *

זונטאג, דעם 6טן דעצעמבער, איז אין תלמוד תורה זאל פארנעקומען דער 3טער יעראלאכער יובילעי פון די בני יעקב נסיות הסדים סאסייט. 6.30 זיינען די טישן געווען געדעקט מיט כל טוב און 7 אויינער זיינען די מיט־גלידער מיט זייערע פרויען געזעסן אהום די טישן און חזן מעקס ווייב שטאק האט געבענשט סעודה לכבוד. דער ארקעסטער אונטער דער פ'רער שאפט פון מר. וואס לא האט געשפילט דעם רב'נס גיגן. דער עולם האט דאס אז פנענומען מיט באגייסטערונג. דער נאך האט דער עולם זיך גענומען צום געשמאקן מאלצייט!

דער טשערמאן האט געגעבן אן א בער־בליק איבער דער בני יעקב אין אנגע־ציינט דעם דערפאלג. וואס די סאסייטי האט געמאכט פאר אזא קורצער צייט פון איר עקזיסטענץ אין האט איבער־געגעבן דאס ווארט צום וו צעפרעווי־דענט. עס האבן אויך גערעדט און באר־נריסט די בני יעקב די פאלגנדע מיט־גלידער: מר. מאליאנסשיק, מר. זר־קין, מר. בעלאף און דער טרעזשורער, מר. טשעראשני האט געגעבן אן איבער־בליק איבער דער פינאנציעלער לאגע פון דער סאסייטי.

* * *

דער מיטער פאראיין פון תלמוד תורה האט געגעבן א סורפריז פארטי פארטי ציקיטס און אנערקענונג און צוגעזאגט קורץ עוועניו, לבבות זייער. זילבערנער און פרעסה צו חתונה. מרס. אפטער איז געווען פאר־דעם קאמיטעט און צו אלע מיטגלידער מיט זייערע פרייען. אין קינדער פאר ערט $5.00 פאר דער תלמוד תורה. אלע די פרעזענט. נאכן באנעפט האט זיך האבן פארבראכט זייער א שיינעם געדעקטע טישן.

* * *

זונטאג, דעם 6טן דעצעמבער, איז אין תלמוד תורה זאל פארנעקומען דער 3טער יעראלאכער יובילעי פון די בני יעקב נסיות הסדים סאסייטי. 6.30 זיינען די טישן געווען געדעקט מיט כל טוב און 7 אויינער זיינען די מיט־גלידער מיט זייערע פריי